

Mrk

Chapter 6

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1   Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα
Lan miyos saking-ngriku, lan rawuh dhateng ing- nagari-asalipun
[G2532](#) [G1831](#) [G1564](#) [G2532](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3968](#)
αὐτοῦ; καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
Panjenenganipun; lan ndèrèk Panjenenganipun para- murid Panjenenganipun.
[G0846](#) [G2532](#) [G0190](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#)

Sawise iku Gusti Yesus jengkar saka ing kono lan tindak menyang ing kutha asale, kadherekake dening para sakabate.

- 2   καὶ γενομένου σαββάτου, ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ;
Lan nalika-dados dinten-Sabat, wiwit mulang wonten-ing ing- papan-pangibadah;
[G2532](#) [G1096](#) [G4521](#) [G0756](#) [G1321](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#)
καὶ οἱ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Πόθεν
lan tiyang- kathah ingkang-mirengaken sami-gumun, sami-ngandika, Saking-pundi
[G2532](#) [G3588](#) [G4183](#) [G0191](#) [G1605](#) [G3004](#) [G4159](#)
τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἢ σοφία ἢ δοθεῖσα
tiyang-punika punika-sedaya, lan punapa ing- kawicaksanan ingkang- kaparingaken
[G3778](#) [G3778](#) [G2532](#) [G5101](#) [G3588](#) [G4678](#) [G3588](#) [G1325](#)
τούτῳ, καὶ αἱ δυνάμεις, τοιαῦτα διὰ τῶν χειρῶν
tiyang-punika, lan ing- kaélokan-kaélokan, ingkang-kados-mekaten lantaran ing- asta
[G3778](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1411](#) [G5108](#) [G1223](#) [G3588](#) [G5495](#)
αὐτοῦ γινόμεναι?
Panjenenganipun kelampahan?
[G0846](#) [G1096](#)

Bareng dina Sabat Panjenengane wiwit memulang ana ing papan pangibadah, sarta akeh banget wong kang padha kumpulan, lan padha kaeraman nalika ngrungokake, banjur padha sapocapan: "Kabeh iku olehe saka ngendi? Lan kawicaksanan apa kang kaparingake marang Dheweke? Sarta mukjijat-mukjijat kang kaya mangkono Dheweke kok bisa nganakake?"

- 3   οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων? ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, καὶ
Punapa-sanès punika inggih ing- tukang-kayu? Ing- Putra saking- Maryam, lan
[G3756](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5045](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G3137](#) [G2532](#)
ἀδελφὸς Ἰακώβου καὶ Ἰωσήτος καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος? καὶ οὐκ
sadèrèk Yakub lan Yosès lan Yudas lan Simon? Lan punapa-sanès
[G0080](#) [G2385](#) [G2532](#) [G2500](#) [G2532](#) [G2455](#) [G2532](#) [G4613](#) [G2532](#) [G3756](#)
εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς? καὶ
wonten para- sadèrèk-èstri Panjenenganipun wonten-mriki kaliyan kita? Lan
[G1510](#) [G3588](#) [G0079](#) [G0846](#) [G5602](#) [G4314](#) [G1473](#) [G2532](#)
ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
sami-kesrampung déning Panjenenganipun.
[G4624](#) [G1722](#) [G0846](#)

Apa iku dudu si tukang kayu, anake Maryam, sadulure yakobus, Yoses, Yudas lan Simon? Lan apa sadulur-sadulure wadon ora padha manggon ing kene?" Banjur padha kacuwani tumrap Panjenengane.

4 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι Οὐκ
Lan ngandika dhateng-tiyang-tiyang-punika ing- Gusti-Yésus, bilih Boten-wonten
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3754](#) [G3756](#)

ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι
wonten nabi ingkang-boten-kajèn, kajawi namung wonten-ing ing- nagari-asalipun
[G1510](#) [G4396](#) [G0820](#) [G1487](#) [G3361](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3968](#)

αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ, καὶ
piyambakipun, lan wonten-ing ing-antawis sanak-sadèrèkipun piyambakipun, lan
[G0846](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4773](#) [G0846](#) [G2532](#)

ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
wonten-ing ing- griyanipun piyambakipun.
[G1722](#) [G3588](#) [G3614](#) [G0846](#)

Tumuli Gusti Yesus ngandika marang wong-wong mau: “Nabi iku ana ing ngendi-endi diajeni, kajaba ana ing panggonan asale lan ing antarane kulawangsane sarta ana ing omahe dhewe.”

5 καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ
Lan boten saged wonten-ngriku nindakaken satunggal-kemawon kaélokan, kajawi
[G2532](#) [G3756](#) [G1410](#) [G1563](#) [G4160](#) [G3762](#) [G1411](#) [G1487](#)

μὴ ὀλίγοις ἄρρώστοις, ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσεν.
namung sawatawis tiyang-sakit, kanthi-numpangaken ing- asta, nyarasaken.
[G3361](#) [G3641](#) [G0732](#) [G2007](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2323](#)

Mulane ana ing kono Panjenengane ora bisa nindakake pangeram-eram babar pisan, kajaba mung marasake wong lara sawatara sarana katumpangan asta.

6 καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ
Lan gumun amargi ing- boten-pitadosipun tiyang-tiyang-punika. Lan
[G2532](#) [G2296](#) [G1223](#) [G3588](#) [G0570](#) [G0846](#) [G2532](#)

περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ, διδάσκων.
tindak-mubeng ing- dhusun-dhusun sakubengipun, mulang.
[G4013](#) [G3588](#) [G2968](#) [G2945](#) [G1321](#)

Panjenengane ngungun ngraosake anggone wong-wong mau ora padha pracaya, banjur tindak njajah desa karo memulang.

7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν
Lan nimbali para- kalih-welas, lan wiwit tiyang-tiyang-punika ngutus
[G2532](#) [G4341](#) [G3588](#) [G1427](#) [G2532](#) [G0756](#) [G0846](#) [G0649](#)

δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν
kalih kalih, lan maringi tiyang-tiyang-punika pangwaos tumrap- roh-roh ingkang-
[G1417](#) [G1417](#) [G2532](#) [G1325](#) [G0846](#) [G1849](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#)

ἀκαθάρτων.
najis.
[G0169](#)

Para sakabat rolas tumuli padha katimbangan lan padha kautus ngloro-ngloro sarta padha kaparingan panguwasa misesani para dhemit,

- 8 καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν
 Lan paring-dhawuh dhateng-tiyang-tiyang-punika supados boten-punapa-punapa
[G2532](#) [G3853](#) [G0846](#) [G2443](#) [G3367](#)
- αἴρωσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον; μὴ ἄρτον,
 sami-mbeta kanggé margi, kajawi namung teken kémawon; sampun-ngantos roti,
[G0142](#) [G1519](#) [G3598](#) [G1487](#) [G3361](#) [G4464](#) [G3440](#) [G3361](#) [G0740](#)
- μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν;
 sampun-ngantos kanthong, sampun-ngantos wonten-ing ing- sabuk arta-tembaga;
[G3361](#) [G4082](#) [G3361](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2223](#) [G5475](#)

| apamaneh padha kaweling, aja padha nggawa apa-apa ana ing dalan, kajaba mung teken, aja padha nggawa roti, aja ngawa tas, dhuwit ing sabuk bae iya aja,

- 9 ἀλλὰ ὑποδεδεμένουσιν σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσθησθε δύο χιτῶνας.
 nanging ngagem-sandhal sandhal, lan sampun-ngantos ngangem kalih jubah.
[G0235](#) [G5265](#) [G4547](#) [G2532](#) [G3361](#) [G1746](#) [G1417](#) [G5509](#)

| kena nganggo trampung, nanging aja nggawa klambi rangkep.

- 10 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅπου ἔαν
 Lan ngandika dhateng-tiyang-tiyang-punika, Wonten-pundi-kémawon menawi
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3699](#) [G1437](#)
- εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν
 panjenengan-mlebet dhateng griya, wonten-ngriku tetep-manggèn ngantos kapan-kémawon
[G1525](#) [G1519](#) [G3614](#) [G1563](#) [G3306](#) [G2193](#) [G0302](#)
- ἐξέλθητε ἐκεῖθεν.
 panjenengan-medal saking-ngriku.
[G1831](#) [G1564](#)

| Sabanjure padha dipangandikani mangkene, "Yen ana ing sawijining panggonan kowe wis ditampani ana ing omah, kowe mondhoka ana ing kono nganti kowe mangkat saka ing kono.

- 11 καὶ ὅς ἂν τόπος μὴ δέξεται ὑμᾶς,
 Lan sinten-kémawon kapan-kémawon panggenan boten nampi panjenengan-sedaya,
[G2532](#) [G3739](#) [G0302](#) [G5117](#) [G3361](#) [G1209](#) [G4771](#)
- μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν
 utawi-boten mirengaken panjenengan, nalika-medal saking-ngriku, ketepaken ing-
[G3366](#) [G0191](#) [G4771](#) [G1607](#) [G1564](#) [G1621](#) [G3588](#)
- χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον
 lebu ingkang- wonten-ing-ngandhap ing- suku panjenengan, minangka paseksi
[G5522](#) [G3588](#) [G5270](#) [G3588](#) [G4228](#) [G4771](#) [G1519](#) [G3142](#)
- αὐτοῖς. <Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον
 tumrap-tiyang-tiyang-punika. <Saestu Kawula-matur dhateng-panjenengan, langkung-gampil
[G0846](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0414](#)
- ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ
 badhé Sodom utawi Gomora wonten-ing dinten pangadilan, tinimbang ing-
[G1510](#) [G4670](#) [G2228](#) [G1116](#) [G1722](#) [G2250](#) [G2920](#) [G2228](#) [G3588](#)
- πόλει ἐκεῖνη>.
 kutha punika>.
[G4172](#) [G1565](#)

| Lan manawa sawijining panggonan emoh nampani kowe lan wong-wong ing kono ora padha gelem ngrungokake kowe, metua saka ing kono, lebu ing sikilmu ketabna. Iku minangka pepenget kanggo wong mau."

- 12 Καὶ ἐξελθόντες, ἐκήρυξαν ἵνα μετανοῶσιν.
 Lan sasampunipun-medal, sami-martosaken supados sami-mratobat.
[G2532](#) [G1831](#) [G2784](#) [G2443](#) [G3340](#)

Rasul rolas banjur mangkat lan memulang, supaya wong-wong padha mratobata

- 13 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ
 Lan dhemit-dhemit kathah sami-dipun-tundhung, lan sami-ngolèsi mawi-lisah
[G2532](#) [G1140](#) [G4183](#) [G1544](#) [G2532](#) [G0218](#) [G1637](#)

πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.
 kathah tiyang-sakit lan sami-nyarasaken.
[G4183](#) [G0732](#) [G2532](#) [G2323](#)

lan akeh setan kang padha ditundhungi lan akeh wong lara kang padha dilengani sarta diwarasake.

- 14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης; φανερόν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα
 Lan mireng ing-raja Hérodes; kaloka amargi dados ing-asmanipun
[G2532](#) [G0191](#) [G3588](#) [G0935](#) [G2264](#) [G5318](#) [G1063](#) [G1096](#) [G3588](#) [G3686](#)

αὐτοῦ. καὶ ἔλεγον, ὅτι Ἰωάννης ὁ Βαπτίζων
 Panjenenganipun. Lan tiyang-tiyang-ngandika, bilih Yohanes ingkang-Mbaptis
[G0846](#) [G2532](#) [G3004](#) [G3754](#) [G2491](#) [G3588](#) [G0907](#)

ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ
 sampun-wungu saking tiyang-pejah, lan pramila punika tumindak ing-
[G1453](#) [G1537](#) [G3498](#) [G2532](#) [G1223](#) [G3778](#) [G1754](#) [G3588](#)

δυνάμεις ἐν αὐτῷ.
 kaélokan-kaélokan wonten-ing Panjenenganipun.
[G1411](#) [G1722](#) [G0846](#)

Sang Prabu Herodhes iya midhanget bab Gusti Yesus, sabab Asmane wis kondhang lan wong-wong padha kandha: "Nabi Yokanan Pambpatis wis wungu saka ing antarane wong mati, mulane kadunungan kasekten mangkono."

- 15 ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι Ἡλίας ἐστίν; ἄλλοι δὲ
 Tiyang-sanèsipun nanging ngandika, bilih Élia inggih; tiyang-sanèsipun nanging
[G0243](#) [G1161](#) [G3004](#) [G3754](#) [G2243](#) [G1510](#) [G0243](#) [G1161](#)

ἔλεγον, ὅτι προφήτης, ὡς εἶς τῶν προφητῶν.
 ngandika, bilih nabi, kados salah-satunggal saking-para-nabi.
[G3004](#) [G3754](#) [G4396](#) [G5613](#) [G1520](#) [G3588](#) [G4396](#)

Ana maneh kang ngucap: "Iku Nabi Elia!" Liyane maneh kandha: "Iku sawijining nabi kaya nabi-nabi sing uwis-uwis."

- 16 ἀκούσας δὲ, ὁ Ἡρώδης ἔλεγεν, Ὅν ἐγὼ
 Sasampunipun-mireng nanging, ing-Hérodes ngandika, Inkang kawula
[G0191](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2264](#) [G3004](#) [G3739](#) [G1473](#)

ἀπεκεφάλισα, Ἰωάννην-- οὗτος ἠγέρθη!
 sampun-kula-tigas-jangganipun, Yohanes— punika sampun-wungu!
[G0607](#) [G2491](#) [G3778](#) [G1453](#)

Nalika Sang Prabu Herodhes midhanget bab iku, banjur ngandika: "Dudu, iku Yokanan, kang wis daktugel gulune, saiki tangi maneh."

- 17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης, ἀποστείλας, ἐκράτησεν τὸν
 Panjenenganipun–piyambak amargi ing– Hérodès, sasampunipun–ngutus, nyepeng ing–
[G0846](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2264](#) [G0649](#) [G2902](#) [G3588](#)
- Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα, τὴν
 Yohanes, lan mbanda piyambakipun wonten–ing pakunjaran, amargi Hérodias, ing–
[G2491](#) [G2532](#) [G1210](#) [G0846](#) [G1722](#) [G5438](#) [G1223](#) [G2266](#) [G3588](#)
- γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν
 garwanipun Filipus ingkang– sadèrèkipun piyambakipun, amargi piyambakipun
[G1135](#) [G5376](#) [G3588](#) [G0080](#) [G0846](#) [G3754](#) [G0846](#)
- ἐγάμησεν.
 sampun–krama.
[G1060](#)

Amarga pancen Sang Prabu Herodhes kang dhawuh nyepeng Nabi Yokanan lan mbesta sarta banjur kalebokake ing pakunjaran, marga saka anane lelakon bab Sang Putri Herodhias, garwane Pangeran Filipus sadhereke, kang kapundhut garwa dening Sang Prabu Herodhes.

- 18 ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ, ὅτι Οὐκ ἔξεστίν σοι
 Ngandika amargi ing– Yohanes dhateng– Hérodès, bilih Boten kalilan panjenengan
[G3004](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2491](#) [G3588](#) [G2264](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1832](#) [G4771](#)
- ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου.
 kagungan ing– garwanipun saking– sadèrèkipun panjenengan.
[G2192](#) [G3588](#) [G1135](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#)

Sabab Nabi Yokanan banjur matur marang Sang Prabu Herodhes: “Boten kenging paduka mundhut garwa garwanipun sadherek paduka!”

- 19 ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν
 Ing– nanging Hérodias nyimpen–sengit dhateng–piyambakipun, lan kepéngin
[G3588](#) [G1161](#) [G2266](#) [G1758](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2309](#)
- αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο:
 piyambakipun mejahi, lan boten saged:
[G0846](#) [G0615](#) [G2532](#) [G3756](#) [G1410](#)

Mulane Sang Putri Herodhias ngincim-incim marang Nabi Yokanan lan ngudi bisane nyedani panjenengane, nanging ora bisa,

- 20 ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν
 Ing– amargi Hérodès ajrih dhateng– Yohanes, mangertos piyambakipun
[G3588](#) [G1063](#) [G2264](#) [G5399](#) [G3588](#) [G2491](#) [G1492](#) [G0846](#)
- ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν. καὶ
 tiyang–jaler leres lan suci, lan njagi piyambakipun. Lan
[G0435](#) [G1342](#) [G2532](#) [G0040](#) [G2532](#) [G4933](#) [G0846](#) [G2532](#)
- ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ
 sasampunipun–mireng piyambakipun, kathah bingung, lan kanthi–remen piyambakipun
[G0191](#) [G0846](#) [G4183](#) [G0639](#) [G2532](#) [G2234](#) [G0846](#)
- ἤκουεν.
 mirengaken.
[G0191](#)

sabab Sang Prabu Herodhes ering marang Nabi Yokanan, amarga mirsa, yen Nabi Yokanan iku mursid lan suci, mulane diayomi. Nanging manawa midhangetake pangandikane Nabi Yokanan, pangalihe banjur kaya diontang-antingake, ewadene remen miyarsakake.

- 21 Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαιροῦ, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις
 Lan nalika-dados dinten ingkang-prayogi, nalika Hérodès kanggé-para-ambal-warsa
[G2532](#) [G1096](#) [G2250](#) [G2121](#) [G3753](#) [G2264](#) [G3588](#) [G1077](#)
- αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν, τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ,
 piyambakipun dhahar-dhaharan damel, kanggé-para-para-pangageng piyambakipun,
[G0846](#) [G1173](#) [G4160](#) [G3588](#) [G3175](#) [G0846](#)
- καὶ τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας.
 lan kanggé-para-para-sènapati, lan kanggé-para-para-pangageng saking-Galiléa.
[G2532](#) [G3588](#) [G5506](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4413](#) [G3588](#) [G1056](#)

Wasana Sang Putri Herodhias oleh wewengan yaiku nalika pinuju dina wiyosane Sang Prabu Herodhes, Sang Nata nganakake bujana kanggo para panggedhene, para opsir-opsire lan para wong kang kajen keringan ing tanah Galilea.

- 22 καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος,
 Lan sasampunipun-mlebet ing-putra-èstrinipun piyambakipun saking-Hérodias,
[G2532](#) [G1525](#) [G3588](#) [G2364](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2266](#)
- καὶ ὀρχησαμένης, ἤρρεσεν τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς
 lan sasampunipun-njoged, ndadosaken-remen dhateng-Hérodès lan dhateng-para-
[G2532](#) [G3738](#) [G0700](#) [G3588](#) [G2264](#) [G2532](#) [G3588](#)
- συνανακειμένοις. «ὁ πᾶσι βασιλεὺς» εἶπεν τῷ κορασίῳ,
 para-tamu. «Ing-πᾶσι nanging-πᾶσι raja» ngandika dhateng-laré-èstri-punika,
[G4873](#) [G3588](#) [G1161](#) [G0935](#) [G3004](#) [G3588](#) [G2877](#)
- Αἴτησόν με ὁ ἐάν θέλης, καὶ δώσω
 Nyuwuna kawula punapa-kémawon ingkang panjenengan-kepéngin, lan badhé-kula-paringi
[G0154](#) [G1473](#) [G3739](#) [G1437](#) [G2309](#) [G2532](#) [G1325](#)
- σοι.
 panjenengan.
[G4771](#)

Ing nalika samana putrane putri Sang Putri Herodhias lumebu lan beksa, njalari sukaning panggalihe Sang Prabu Herodhes lan para tamu-tamune. Sang Nata banjur ngandika marang putri mau: “Kowe nyuwuna marang aku sakarepmu, mesthi bakal dakparingi!”

- 23 καὶ ὤμοσεν αὐτῇ, [πολλά] Ὅτι ἐάν με
 Lan sumpah dhateng-piyambakipun, [kathah] Punapa-kémawon menawi kawula
[G2532](#) [G3660](#) [G0846](#) [G4183](#) [G3754](#) [G1437](#) [G1473](#)
- αἰτήσης, δώσω σοι, ἕως ἡμῖσους τῆς βασιλείας
 panjenengan-nyuwun, badhé-kula-paringi panjenengan, ngantos sapalih saking-kraton
[G0154](#) [G1325](#) [G4771](#) [G2193](#) [G2255](#) [G3588](#) [G0932](#)
- μου.
 kula.
[G1473](#)

Malah banjur sumpah, pangandikane: “Apa bae kang koksuwun, bakal dakparingake, sanadyan saparoning krajangku!”

24 καὶ ἐξελοῦσα, εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί
 Lan sasampunipun-medal, ngandika dhateng- ibunipun piyambakipun, Punapa
[G2532](#) [G1831](#) [G3004](#) [G3588](#) [G3384](#) [G0846](#) [G5101](#)

αἰτήσωμαι? ἡ δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
 badhé-kula-suwun? Ing- nanging ngandika, Ing- sirahipun Yohanes ingkang-
[G0154](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G3588](#) [G2776](#) [G2491](#) [G3588](#)

Βαπτίζοντος,
 Mbaptis.
[G0907](#)

Putri mau banjur mundur sarta matur marang kang ibu: "Punapa ingkang kula suwun?" Wangsulane kang ibu: "Sirahe Yokanan Pambaptis."

25 καὶ εἰσελοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα,
 Lan sasampunipun-mlebet énggal kaliyan késah-késah dhateng ing- raja,
[G2532](#) [G1525](#) [G2112](#) [G3326](#) [G4710](#) [G4314](#) [G3588](#) [G0935](#)

ἠτήσατο, λέγουσα, Θέλω ἵνα ἐξαυτῆς δῶς μοι
 nyuwun, ngandika, Kawula-keréngin supados samenika panjenengan-paring kawula
[G0154](#) [G3004](#) [G2309](#) [G2443](#) [G1824](#) [G1325](#) [G1473](#)

ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.
 wonten-ing tampah ing- sirahipun Yohanes ingkang- Mbaptis.
[G1909](#) [G4094](#) [G3588](#) [G2776](#) [G2491](#) [G3588](#) [G0910](#)

Putri mau banjur énggal-énggal bali marek ing ngarsane Sang Prabu lan munjuk: "Kawula nyuwun, supados kaparingana sirahipun Yokanan Pambaptis kawadhahan ing talam!"

26 καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὄρκους καὶ
 Lan sedhih-sanget dados ing- raja, amargi ing- sumpah-sumpahipun lan
[G2532](#) [G4036](#) [G1096](#) [G3588](#) [G0935](#) [G1223](#) [G3588](#) [G3727](#) [G2532](#)

τοὺς ἀνακειμένους, οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν.
 ing- para-tamu, boten purun nampik piyambakipun.
[G3588](#) [G0345](#) [G3756](#) [G2309](#) [G0114](#) [G0846](#)

Sang Nata banget sungkawa panggalihe, nanging marga saka supause lan anane para tamu, panjenengane ora karsa nduwa.

27 καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα, ἐπέταξεν
 Lan énggal sasampunipun-ngutus ing- raja juru-pejah, paring-dhawuh
[G2532](#) [G2112](#) [G0649](#) [G3588](#) [G0935](#) [G4688](#) [G2004](#)

ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἀπελθὼν, ἀπεκεφάλισεν
 mbeta ing- sirahipun piyambakipun. Lan sasampunipun-késah, nigas-jangganipun
[G5342](#) [G3588](#) [G2776](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0565](#) [G0607](#)

αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ,
 piyambakipun wonten-ing ing- pakunjaran,
[G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5438](#)

Sang Nata banjur utusan prajurit tamtama nggawa mustakane Nabi Yokanan. Kang kautus banjur mundur, lan nigas Nabi Yokanan ana ing pakunjaran.

28 καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πῖνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν
lan mbeta ing-sirahipun piyambakipun wonten-ing tampah, lan maringi punika
[G2532](#) [G5342](#) [G3588](#) [G2776](#) [G0846](#) [G1909](#) [G4094](#) [G2532](#) [G1325](#) [G0846](#)

τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ
dhateng-laré-èstri-punika, lan ing-laré-èstri-punika maringi punika dhateng-ibunipun
[G3588](#) [G2877](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2877](#) [G1325](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3384](#)

αὐτῆς,
piyambakipun.
[G0846](#)

| Sawise mangkono mustakane nuli kadekek ing talam lan ditampakake marang putri mau, kang banjur dicaosake marang kang ibu.

29 καὶ ἀκούσαντες, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον, καὶ ἦραν τὸ
Lan sasampunipun-mireng, para-murid piyambakipun rawuh, lan mendhet ing-
[G2532](#) [G0191](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G2064](#) [G2532](#) [G0142](#) [G3588](#)

πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.
layonipun piyambakipun, lan nyarèkaken punika wonten-ing kuburan.
[G4430](#) [G0846](#) [G2532](#) [G5087](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3419](#)

| Para sakabate Nabi Yokanan bareng krungu bab iku, banjur padha teka ngukup layone lan disarekake ana ing pakuburan.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν
Lan sami-nglempak para-rasul dhateng ing-Gusti-Yésus, lan nglapuraken
[G2532](#) [G4863](#) [G3588](#) [G0652](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#) [G0518](#)

αὐτῷ πάντα, ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα
dhateng-Panjenenganipun sedaya, punapa-kémawon sami-nindakaken lan punapa-kémawon
[G0846](#) [G3956](#) [G3745](#) [G4160](#) [G2532](#) [G3745](#)

ἔδίδαξαν.
sami-mucal.
[G1321](#)

| Sawise mangkono para rasul padha nglumpuk ana ing ngarsane Gusti Yesus lan padha matur apa kang wis padha ditindakake kabeh lan kang diwulangake.

31 καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοῖ
Lan ngandika dhateng-tiyang-tiyang-punika, Mriki panjenengan-sedaya piyambak
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1205](#) [G4771](#) [G0846](#)

κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον.
piyambakan dhateng dhateng panggenan-sepi panggenan, lan ngasoa sawatawis.
[G2596](#) [G2398](#) [G1519](#) [G2048](#) [G5117](#) [G2532](#) [G0373](#) [G3641](#)

ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες
Wonten amargi tiyang-tiyang-ingkang-rawuh lan tiyang-tiyang-ingkang-késah
[G1510](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2064](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5217](#)

πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν.
kathah, lan boten-saged dhahar wonten-wekdalipun.
[G4183](#) [G2532](#) [G3761](#) [G5315](#) [G2119](#)

| Banjur padha dipangandikani: "Ayo padha menyang papan kang sepi, supaya bisa ndhewe lan padha ngaso sadhela." Amarga pancen akeh banget wong kang padha teka lunga, nganti mangan bae padha ora kober.

32 καὶ ἀπῆλθον ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ’
 Lan késah mawi ing- prau dhateng panggenan-sepi panggenan piyambakan
[G2532](#) [G0565](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4143](#) [G1519](#) [G2048](#) [G5117](#) [G2596](#)

ιδίαν.
 dhateng.
[G2398](#)

Banjur padha mangkat nunggang prau menyang ing panggonan kang sepi, ndhewe.

33 καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας, καὶ ἐπέγνωσαν πολλοί, καὶ πεζῆ
 Lan ningali tiyang-tiyang-punika késah, lan mangertos kathah, lan dharat
[G2532](#) [G3708](#) [G0846](#) [G5217](#) [G2532](#) [G1921](#) [G4183](#) [G2532](#) [G3979](#)

ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον
 saking sedaya ing- kutha-kutha mlayu-bareng mrika, lan rumiyin
[G0575](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4172](#) [G4936](#) [G1563](#) [G2532](#) [G4281](#)

αὐτούς,
 tiyang-tiyang-punika,
[G0846](#)

nanging nalika padha mangkat, akeh wong kang padha weruh lan nyumurupi sedyane. Ora suwe banjur akeh wong kang padha teka saka ing kutha-kutha kabeh, kang padha lumaku dharat menyang ing panggonan kono, ndhisiki tekane.

34 Καὶ ἐξελθὼν, εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη
 Lan sasampunipun-medal, ningali kathah tiyang-kathah, lan trenyuh-manahipun
[G2532](#) [G1831](#) [G3708](#) [G4183](#) [G3793](#) [G2532](#) [G4697](#)

ἐπ’ αὐτοὺς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
 tumrap tiyang-tiyang-punika, amargi sami kados mènnda boten kagungan pangèn.
[G1909](#) [G0846](#) [G3754](#) [G1510](#) [G5613](#) [G4263](#) [G3361](#) [G2192](#) [G4166](#)

καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ.
 Lan wiwit mulang tiyang-tiyang-punika kathah.
[G2532](#) [G0756](#) [G1321](#) [G0846](#) [G4183](#)

Nalika Gusti Yesus ndharat, mirsa wong kang cacache akeh banget iku, trenyuh panggalihe marga saka welase, jalaran padha katon kaya wedhus kang tanpa pangon. Panjenengane nuli wiwit memulang bab prakara akeh marang wong-wong mau.

35 Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες,
 Lan sampun jam kathah dados, sasampunipun-nyedhak,
[G2532](#) [G2235](#) [G5610](#) [G4183](#) [G1096](#) [G4334](#)

αὐτῷ, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον, ὅτι Ἔρημός ἐστιν
 dhateng-Panjenenganipun, para-murid Panjenenganipun matur, bilih Sepi inggih
[G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3754](#) [G2048](#) [G1510](#)

ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή;
 ing- panggenan-punika, lan sampun jam kathah;
[G3588](#) [G5117](#) [G2532](#) [G2235](#) [G5610](#) [G4183](#)

Bareng wis wiwit peteng, para sakabat padha sowan ing ngarsane lan matur: “Panggenan punika sepi, mangka sampun wiwit peteng.

- 36 ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ
 lilakaken tiyang-tiyang-punika, supados sasampunipun-késah dhateng ing- sakubengipun
[G0630](#) [G0846](#) [G2443](#) [G0565](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2945](#)
- ἀγροὺς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί
 tetegalan lan dhusun-dhusun, mundhut kanggé-piyambakipun-piyambak punapa-punapa
[G0068](#) [G2532](#) [G2968](#) [G0059](#) [G1438](#) [G5101](#)
- φάγωσιν.
 dipun-nedha.
[G5315](#)

| Tiyang-tiyang punika bok dipun dhawuhi mundur supados sami tumbas tetedhan dhateng ing dhusun-dhusun saha ing kampung-kampong ing sakiwa-tengenipun papan punika."

- 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς, Δότε
 Ing- nanging sasampunipun-mangsuli, ngandika dhateng-tiyang-tiyang-punika, Paringana
[G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1325](#)
- αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ,
 tiyang-tiyang-punika panjenengan-sedaya nedha. Lan matur dhateng-Panjenenganipun,
[G0846](#) [G4771](#) [G5315](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#)
- Ἀπελθόντες, ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ
 Sasampunipun-késah, punapa-kita-mundhut dinar kalih-atus roti, lan
[G0565](#) [G0059](#) [G1220](#) [G1250](#) [G0740](#) [G2532](#)
- δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν?
 badhé-kita-paringi tiyang-tiyang-punika nedha?
[G1325](#) [G0846](#) [G5315](#)

| Nanging paring wangsulane: "Kowe bae padha menehana mangan!" Unjoke para sakabat: "Dados kawula sami kadhawuhan kesah tumbas roti namung kalih atus dinar, lajeng kadhawuhan nyukani tedha dhateng tiyang-tiyang punika?"

- 38 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ἔχετε
 Ing- nanging ngandika dhateng-tiyang-tiyang-punika, Pinten panjenengan-kagungan
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4214](#) [G2192](#)
- ἄρτους? ὑπάγετε, ἴδετε. καὶ γνόντες, λέγουσιν, Πέντε, καὶ
 roti? Késaha, priksanana. Lan sasampunipun-mangertos, matur, Gangsal, lan
[G0740](#) [G5217](#) [G3708](#) [G2532](#) [G1097](#) [G3004](#) [G4002](#) [G2532](#)
- δύο ἰχθύας.
 kalih ulam.
[G1417](#) [G2486](#)

| Pangandikane Gusti Yesus: "Kowe duwe roti pira? Coba priksanen!" Sawise dititi-priksa, banjur padha munjuk: "Wonten roti gangsal, sarta ulam kalih."

- 39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας, συμπόσια
 Lan paring-dhawuh dhateng-tiyang-tiyang-punika lenggahaken sedaya, klompok-klompok
[G2532](#) [G2004](#) [G0846](#) [G0347](#) [G3956](#) [G4849](#)
- συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ.
 klompok-klompok wonten-ing ing- ijo suket.
[G4849](#) [G1909](#) [G3588](#) [G5515](#) [G5528](#)

| Banjur padha kadhawuhan nata wong-won mau, supaya padha linggih gegrombolan ana ing pasuketan.

- 40 καὶ ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαὶ, κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πενήκοντα.
 Lan sami-lenggah baris-baris baris-baris, saben satus lan saben sèket.
[G2532](#) [G0377](#) [G4237](#) [G4237](#) [G2596](#) [G1540](#) [G2532](#) [G2596](#) [G4004](#)

Wong-wong banjur padha linggih gegrombolan, ana kang nyatus, ana kang nyeket.

- 41 καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας,
Lan sasampunipun-mendhet ing- gangsal roti lan ing- kalih ulam,
[G2532](#) [G2983](#) [G3588](#) [G4002](#) [G0740](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1417](#) [G2486](#)
- ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν καὶ κατέκλασεν τοὺς
sasampunipun-tumenga dhateng ing- langit, mberkahi lan nyuwil-nyuwil ing-
[G0308](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2127](#) [G2532](#) [G2622](#) [G3588](#)
- ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς «αὐτοῦ», ἵνα
roti, lan maringi dhateng-para- murid «Panjenenganipun», supados
[G0740](#) [G2532](#) [G1325](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G2443](#)
- παρατιθῶσιν αὐτοῖς. καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν.
sami-nyuguhaken dhateng-tiyang-tiyang-punika. Lan ing- kalih ulam mbagi sedaya.
[G3908](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1417](#) [G2486](#) [G3307](#) [G3956](#)

Sawise Gusti Yesus mendhet roti lima lan iwak loro iku, banjur tumenga ing langit lan mberkahi, rotine tumuli dicuwil-cuwil diparingake marang para sakabat supaya didum-dumake marang wong kabeh, mangkono uga iwake loro mau iya didum-dumake nganti warata.

- 42 καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν.
Lan sami-dhahar sedaya, lan sami-tuwuk.
[G2532](#) [G5315](#) [G3956](#) [G2532](#) [G5526](#)

Wong kabeh padha mangan nganti wareg.

- 43 καὶ ἤραν κλάσματα δώδεκα κοφίνων πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν
Lan ngerpul cuwilan kalih-welas keranjang kebak, lan saking ing-
[G2532](#) [G0142](#) [G2801](#) [G1427](#) [G2894](#) [G4138](#) [G2532](#) [G0575](#) [G3588](#)
- ἰχθύων.
ulam.
[G2486](#)

Turahan cuwil-cuwilan padha diklumpukake dadi rolas wakul kebak, mangkono uga turahane iwak.

- 44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, πεντακισχίλιοι
Lan wonten tiyang-tiyang-ingkang- dhahar ing- roti, gangsal-èwu
[G2532](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5315](#) [G3588](#) [G0740](#) [G4000](#)
- ἄνδρες.
tiyang-jaler.
[G0435](#)

Anadene kang melu mangan roti iku cacache wong lanang limang ewu.

- 45 Καὶ εὐθύς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ
Lan énggal meksa para- murid Panjenenganipun minggah dhateng ing-
[G2532](#) [G2112](#) [G0315](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G1684](#) [G1519](#) [G3588](#)
- πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν, πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως
prau, lan langkung-rumiyin dhateng ing- sabrang, dhateng Bétsaida, nalika
[G4143](#) [G2532](#) [G4254](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4008](#) [G4314](#) [G0966](#) [G2193](#)
- αὐτὸς ἀπολύει τὸν ὄχλον.
Panjenenganipun-piyambak maringi-lilanipun ing- tiyang-kathah.
[G0846](#) [G0630](#) [G3588](#) [G3793](#)

Sawise iku Gusti Yesus banjur dhawuh marang para sakabate, supaya enggal nunggang prau ndhisiki nyabrang menyang ing Betsaida; nalika samana wong akeh padha kadhawuhan mulih.

46 καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος
 Lan sasampunipun-pamitan dhateng-tiyang-tiyang-punika, késah dhateng ing- redi
[G2532](#) [G0657](#) [G0846](#) [G0565](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3735](#)

προσεύξασθαι.
 ndedonga.
[G4336](#)

| Bareng wis padha lunga kabeh, Gusti Yesus banjur minggah ing gunung ndedonga.

47 καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης,
 Lan dalu dados, wonten ing- prau wonten-ing tengah saking- seganten,
[G2532](#) [G3798](#) [G1096](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4143](#) [G1722](#) [G3319](#) [G3588](#) [G2281](#)

καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς.
 lan Panjenenganipun piyambakan wonten-ing ing- dharatan.
[G2532](#) [G0846](#) [G3441](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#)

| Bareng bengi prau mau wis tekan ing satengahing sagara, dene Gusti Yesus ana in dharatan piyambakan.

48 καὶ ἰδὼν αὐτοῦς βασανιζομένους ἐν τῷ
 Lan sasampunipun-ningali tiyang-tiyang-punika rekasa anggenipun ing-
[G2532](#) [G3708](#) [G0846](#) [G0928](#) [G1722](#) [G3588](#)

ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς. περὶ
 dayung, wonten amargi ing- angin nglawan tiyang-tiyang-punika. Kirang-langkung
[G1643](#) [G1510](#) [G1063](#) [G3588](#) [G0417](#) [G1727](#) [G0846](#) [G4012](#)

τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτούς,
 kaping-sekawan jaga saking- dalu rawuh dhateng tiyang-tiyang-punika,
[G5067](#) [G5438](#) [G3588](#) [G3571](#) [G2064](#) [G4314](#) [G0846](#)

περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς.
 mlampah wonten-ing ing- seganten, lan kepéngin langkung tiyang-tiyang-punika.
[G4043](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2281](#) [G2532](#) [G2309](#) [G3928](#) [G0846](#)

| Bareng mirsa para sakabate rekasa banget anggone ndhayungi praune, marga katampek ing angin, kira-kira jam telu bengi Panjenengane rawuh napak ing banyu sagara, arep nglancang wong-wong mau.

49 οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης
 Para- nanging sasampunipun-ningali Panjenenganipun wonten-ing ing- seganten
[G3588](#) [G1161](#) [G3708](#) [G0846](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2281](#)

περιπατοῦντα, ἔδοξαν ὅτι φάντασμα ἐστίν, καὶ ἀνέκραξαν.
 mlampah, ngira bilih memedi punika, lan sami-njerit.
[G4043](#) [G1380](#) [G3754](#) [G5326](#) [G1510](#) [G2532](#) [G0349](#)

| Nalika padha ndeleng Panjenengane tindak ing banyu, padha ngira, yen iku memedi, tumuli padha bengok-bengok,

50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. ὁ δὲ
 Sedaya amargi Panjenenganipun sami-ningali, lan sami-kagèt. Ing- nanging
[G3956](#) [G1063](#) [G0846](#) [G3708](#) [G2532](#) [G5015](#) [G3588](#) [G1161](#)

εὐθὺς ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς,
 énggal ngandika kaliyan tiyang-tiyang-punika, lan ngandika dhateng-tiyang-tiyang-punika,
[G2112](#) [G2980](#) [G3326](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#)

Θαρσεῖτε; ἐγὼ εἰμι; μὴ φοβεῖσθε.
 Tatag-manteba; Kawula punika; sampun-ngantos ajrih.
[G2293](#) [G1473](#) [G1510](#) [G3361](#) [G5399](#)

| sabab kabeh padha weruh, temahan padha kumelap atine. Nanging banjur enggal dipangandikani dening Gusti Yesus: "Padha dienak atimu! Iki Aku, aja wedi!"

51 καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν
 Lan minggah dhateng tiyang-tiyang-punika dhateng ing- prau, lan mandheg
[G2532](#) [G0305](#) [G4314](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4143](#) [G2532](#) [G2869](#)

ὁ ἄνεμος. καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς
 ing- angin. Lan sanget saking langkung-langkung wonten-ing piyambakipun-piyambak
[G3588](#) [G0417](#) [G2532](#) [G3029](#) [G1537](#) [G4053](#) [G1722](#) [G1438](#)

ἐξίσταντο,
 sami-gumun,
[G1839](#)

| Banjur minggah ing prau manggihi para sakabate, angine tumuli mendha. Kabeh padha gumun lan bingung,

52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν
 boten amargi sami-mangertos bab ing- roti, nanging sampun tiyang-tiyang-punika
[G3756](#) [G1063](#) [G4920](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0740](#) [G0235](#) [G1510](#) [G0846](#)

ἡ καρδία πεπωρωμένη.
 ing- manah wangkot.
[G3588](#) [G2588](#) [G4456](#)

| awit sawise lelakon bab roti, meksa durung ngreti, marga saka wangkoting atine.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν, ἦλθον εἰς Γεννησαρὲτ,
 Lan sasampunipun-nyabrang dhateng ing- dharatan, rawuh dhateng Genésarèt,
[G2532](#) [G1276](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G2064](#) [G1519](#) [G1082](#)

καὶ προσωρμίσθησαν.
 lan labuh.
[G2532](#) [G4358](#)

| Sawise padha nyabrang, banjur tekan ing tanah Genesaret. Tumuli labuh ana ing kono.

54 καὶ ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθύς ἐπιγνόντες
 Lan sasampunipun-medal tiyang-tiyang-punika saking ing- prau, énggal mangertos
[G2532](#) [G1831](#) [G0846](#) [G1537](#) [G3588](#) [G4143](#) [G2112](#) [G1921](#)

αὐτὸν,
 Panjenenganipun,
[G0846](#)

| Sawise padha mentas saka ing prau, wong-wong nalika iku uga padha ora pangling marang Gusti Yesus.

55 περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς
 sami-mlayu-mubeng sedaya ing- tlatah punika, lan wiwit wonten-ing ing-
[G4063](#) [G3650](#) [G3588](#) [G5561](#) [G1565](#) [G2532](#) [G0756](#) [G1909](#) [G3588](#)

κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἦκουον
 tilam tiyang-tiyang-ingkang- sakit kagungan mbeta-mubeng, wonten-pundi mireng
[G2895](#) [G3588](#) [G2560](#) [G2192](#) [G4064](#) [G3699](#) [G0191](#)

ὅτι ἐστίν.
 bilih wonten.
[G3754](#) [G1510](#)

| Mulane banjur padha enggal-enggal martakake bab iku marang wewengkon ing kono kabeh, lan wong-wong lara padha diusungi sapaturne disowanake marang ing ngarsane Gusti Yesus, sanadyan ana ing ngendi bae palerebane.

56	καὶ	ὅπου		ἂν		εἰσεπορεύετο	εἰς	κώμας	
	Lan	wonten-pundi-kémawon		kapan-kémawon		mlebet	dhateng	dhusun-dhusun	
	G2532	G3699		G0302		G1531	G1519	G2968	
	ἢ	εἰς	πόλεις	ἢ	εἰς	ἀγρούς,	ἐν	ταῖς	ἀγοραῖς
	utawi	dhateng	kutha-kutha	utawi	dhateng	tetegalan,	wonten-ing	ing-	pasar-pasar
	G2228	G1519	G4172	G2228	G1519	G0068	G1722	G3588	G0058
	ἐτίθεσαν	τοὺς		ἀσθενοῦντας,	καὶ	παρεκάλουν	αὐτὸν		
	nyarèkaken	tiyang-tiyang-ingkang-		lara,	lan	nyuwun	Panjenenganipun		
	G5087	G3588		G0770	G2532	G3870	G0846		
	ἵνα	κἄν	τοῦ	κρασπέδου	τοῦ	ἱματίου	αὐτοῦ	ἄψωνται;	καὶ
	supados	namung	ing-	gomyok	saking-	jubah	Panjenenganipun	sami-ndemèk;	lan
	G2443	G2579	G3588	G2899	G3588	G2440	G0846	G0680	G2532
	ὅσοι		ἂν	ἦψαντο	αὐτοῦ			ἐσώζοντο.	
	sinten-kémawon		kapan-kémawon	sami-ndemèk	Panjenenganipun			sami-kawarasaken.	
	G3745		G0302	G0680	G0846			G4982	

Menyanga ngendi bae tindake, menyang ing desa-desa, menyang ing kutha-kutha apa menyang ing kampung-kampung, wong-wong padha nyelehake wong lara ana ing pasar lan nyuwun marang Panjenengane, supaya dililani ndemek gombyoking jubahe bae. Dene kabeh kang ndemek jubahe padha dadi waras.